

C-299/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. április 11.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunale ordinario di Torino (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. március 9.

Felperes:

Techbau SpA

Alperes:

Azienda Sanitaria Locale AL

Az alapeljárás tárgya

Egy társaság által egy helyi egészségügyi hatósággal (hatóság) szemben azon mértéken alapuló késedelmi kamatok megfizetése iránt indított kereset, amelyet a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetésekre vonatkozó nemzeti szabályozás ír elő (a decreto legislativo n. 231/2002 [231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet], illetve – másodlagosan – az időbeli hatályánál fogva alkalmazandó közbeszerzési törvénykönyv), amely szabályozás az említett hatóság álláspontja szerint azért nem alkalmazható az ügyben, mert a szóban forgó társasággal kötött szerződés építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésnek minősül.

Az előzetes döntéshozatalra utalás tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk alapján elrendelt előzetes döntéshozatalra utalás tárgyát a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet, különösen ez utóbbi 2. cikke 1. bekezdésének a) pontjának a 2000/35/EK irányelvvel, különösen annak 2. cikke 1. pontjával való összeegyeztethetlensége képezi, mivel az említett

felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet értelmében annak hatálya nem terjed ki a 93/37/EGK irányelv értelmében vett építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésekre.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az Európai Unió Bíróságának arra a kérdésre kell választ adnia, hogy ellentétes-e a 2000/35/EK irányelv 2. cikkének 1. pontjával a 2002. október 9-i 231. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 2. cikke 1. bekezdésének a) pontjához hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a „kereskedelmi ügylet” mint „fizetés ellenében kizárólagosan vagy túlnyomórészt áruk szállítását vagy szolgáltatások nyújtását eredményező” ügylet fogalmából, tehát saját hatálya alól kizárja, az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződést, függetlenül annak köz- vagy magánjogi jellegétől, különösen pedig a 93/37/EGK irányelv értelmében vett, építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződést.

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2000. június 29-i 2000/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv; különösen a 2. cikk.

Az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/37/EGK tanácsi irányelv; különösen az 1. cikk.

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv; különösen a (11) preambulumbekkezdés.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Decreto Legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, „Attuazione della direttiva 2000/35/CE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali” (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2000/35/EK irányelv végrehajtásáról szóló, 2002. október 9-i 231. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet); különösen az 1. és 2. cikk.

Decreto legislativo 9 novembre 2012, n. 192, „Modifiche al decreto legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, per l'integrale recepimento della direttiva 2011/7/UE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali, a norma dell'articolo 10, comma 1, della legge 11 novembre 2011, n. 180” (a 2011. november 11-i 180. sz. törvény 10. cikkének 1. bekezdése alapján a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/7/EU

irányelv teljes körű átültetése érdekében a 2002. október 9-i 231. sz. törvényerejű rendelet módosításáról szóló, 2012. november 9-i 192. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet); különösen az 1. cikk.

Decreto Legislativo 12 aprile 2006, n. 163, „Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE” (a 2004/17/EK és a 2004/18/EK irányelv alkalmazásában az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéseket szabályozó törvénykönyvről szóló, 2006. április 12-i 163. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet).

Legge 30 ottobre 2014, n. 161, „Disposizioni per l'adempimento degli obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia all'Unione europea – Legge europea 2013-bis” (az Olaszország európai uniós tagságából eredő kötelezettségek teljesítésére vonatkozó rendelkezésekről szóló, 2014. október 30-i 161. sz. törvény – 2013-bis európai törvény); különösen a 24. cikk.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az Azienda Sanitaria Locale di Alessandria (alessandriai helyi egészségügyi hatóság, Olaszország; a továbbiakban: helyi egészségügyi hatóság) 2010. április 29-én közbeszerzési szerződést kötött a Techbau S.p.A-val (a továbbiakban: Techbau) összesen 7 487 719,49 euró ellenértékben. A szerződés tárgyát előregyártott moduláris rendszer révén műtőhelyiségnek az Ospedale Santo Spirito di Casale Monferrato részére történő beszerzése és „kulcsrakész” elkészítése képezte. A különleges pályázati dokumentáció értelmében a vállalkozásnak a következő szolgáltatást kell nyújtania: 6 műtőtől álló műtőblokk leszállítása, a tartószerkezet kivitelezése, a dokumentációban szereplő műszaki leírások alapján történő tervezés, valamint a szolgáltatás nyújtásához szükséges és azt szolgáló valamennyi mérnöki és épületgépészeti munka kivitelezése.
- 2 A helyi egészségügyi hatóság kifizette a szerződésben meghatározott ellenértéket, a különleges pályázati dokumentációban előírt határidőkhöz képest azonban jelentős késedelemmel. A Techbau a véleménye szerint számára fizetendő késedelmi kamatok összegét 197 008,65 euróban határozta meg, és keresetet indított ezen összeg megfizetése iránt.
- 3 A Techbau azt kéri, hogy az eljáró bíróság kötelezze a helyi egészségügyi hatóságot a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletben előírt mértékű, fent említett összegű késedelmi kamatok, másodlagosan pedig az időbeli hatályánál fogva alkalmazandó közbeszerzési törvénykönyv (vagyis a 163/2006. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) alapján 93 452,31 euró összeg megfizetésére.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 4 A helyi egészségügyi hatóság előadja, hogy a Techbauval kötött szerződés építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés, ezért nem tartozik a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet hatálya alá.
- 5 A Techbau ezzel szemben azt állítja, hogy a „többségi kritérium” értelmében (a megállapodás szerinti ellenérték 73%-a árubeszerzésekhez, míg 27%-a szolgáltatásnyújtásokhoz kapcsolódik) a közbeszerzési szerződést összességében árubeszerzési és szolgáltatási szerződésnek kellene minősíteni, így 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet egyértelműen alkalmazható.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 6 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a helyi egészségügyi hatóság lényegében nem vitatta a Techbau által hivatkozott késedelmes kifizetéseket.
- 7 Ami a felek közötti szerződés jellegét illeti, a kérdést előterjesztő bíróság szerint építési beruházásra irányuló szerződésről van szó, és e tekintetben olyan állandó nemzeti közigazgatási ítélkezési gyakorlatra hivatkozik, amelynek értelmében közbeszerzési vagy építési beruházásra irányuló szerződésről van szó, ha a szerződés tárgyát ténylegesen és túlnyomórészt egyetlen építmény megvalósítása képezi, az anyagbeszerzés pedig pusztán az építmény kivitelezésével összefüggő elem.
- 8 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a szerződéshez mellékelt különleges pályázati dokumentáció vizsgálata alapján a helyi egészségügyi hatóság az építmény lényeges és konkrét módosításait igényelte, ami egyértelműen jelzi, hogy építési beruházásra irányuló szerződésről van szó.
- 9 A 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet tehát alkalmazható a szóban forgó szerződésre.
- 10 A 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletnek a tényállás idején hatályos változata ülteti át az olasz jogrendbe a 2000/35/EK irányelvet.
- 11 A vitás kérdés az említett rendelet alkalmazási körének meghatározására vonatkozik, pontosabban a szerződés tárgyának tekintetében.
- 12 A 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet hatálya „a kereskedelmi ügyletek ellenértékének kiegyenlítéseként végrehajtott valamennyi fizetésre” vonatkozik (az 1. cikk 1. bekezdése) azzal, hogy a „kereskedelmi ügyletek” „megnevezéstől függetlenül a vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek, amelyek fizetés ellenében kizárólagosan vagy túlnyomórészt áruk szállítását vagy szolgáltatások nyújtását eredményezik” (a 2. cikk 1. bekezdésének a) pontja).

- 13 A kérdést előterjesztő bíróság különböző olyan nemzeti iránymutatásokat (Autorità garante per i Lavori pubblici [közbeszerzési hatóság, Olaszország], Autorità Nazionale Anti Corruzione [korrupcióellenes hatóság, Olaszország], ítélkezési gyakorlat) említ, amelyek szerint a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet nem alkalmazható az építési beruházásra irányuló (köz- vagy magánjogi) közbeszerzési szerződésre, azonban jelzi, hogy ezzel nem ért egyet.
- 14 Előadja, hogy ezen álláspont nem kielégítő, mivel a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet alkalmazási körének meghatározása céljából az „árak szállításának és szolgáltatások nyújtásának” jelentését kizárólag egy nemzeti jogszabályból próbálja levezetni, tekintet nélkül arra, hogy mivel a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet a 2000/35/EK irányelv olasz jogrendbe történő átültetését szolgálja, azt annak alapján kell értelmezni, hogy az „árak szállítása és szolgáltatások nyújtása” kifejezés az uniós jogrendben milyen jelentéssel bír.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság e célból elemezi a 2000/35/EK irányelvet és megállapítja, hogy a „szolgáltatások nyújtásának” fogalmát az irányelv keretében és az uniós joggal összhangban önállóan kell értelmezni annak megállapítása céljából, hogy az magában foglalja-e az építési beruházásra irányuló szerződést is.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az említett irányelv 2. cikkének 2. pontja a hatóság fogalmának meghatározása céljából más irányelvekre, különösen a 83/37/EGK irányelvre utal, amely kifejezetten az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésekre vonatkozik.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint nyilvánvaló, hogy nem lenne értelme az ajánlatkérő hatóságnak a 93/37/EGK irányelvben előírt fogalmát alkalmazni, ha az építési beruházásra irányuló szerződés nem tartozna a kereskedelmi ügyletnek az „árak szállítására vagy szolgáltatások nyújtására” épülő fogalmába, tehát a fizetési késedelmek szabályozásába sem.
- 18 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság a 77/388/EGK irányelvre utal, amelynek 2. cikke szerint a hÉa alá tartozik a „termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás”, valamint a 2006/112/EK irányelvre, és rámutat arra, hogy soha senki nem vonta kétségbe azt, hogy az építési beruházásra irányuló szerződés is a hÉa hatálya alá tartozik, magától értetődően mint szolgáltatásnyújtás.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ezen érvekből az következik, hogy észszerűen indokolt úgy értelmezni a 2000/35/EK irányelv 2. cikkének 1. pontját, hogy az „árak szállításának és szolgáltatások nyújtásának” fogalma magában foglalja az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződést, annak köz- vagy magánjogi jellegétől függetlenül, és különösen a 83/37/EGK irányelv értelmében vett, építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződést.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság a 2011/7/EK irányelvet, és különösen annak (11) preambulumbekzdését is megvizsgálja, és arra a következtetésre jut, hogy az

abban az értelemben erősítette meg a fizetési késedelmek elleni szabályozás alkalmazási körét, hogy az kifejezetten magában foglalja azokat a területeket is, amelyeket, bár az „árúk szállításának és szolgáltatások nyújtásának” fogalmába tartoznak, a tagállamok kizárhattak a nemzeti szabályozásokból.

- 21 A jelen ügyben, tekintettel arra, hogy a 2000/35/EK irányelvet átültető olasz szabályozás (vagyis a 192/2012. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) nem foglalja egyértelműen a fizetési késedelmek szabályozásának alkalmazási körébe az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződéseket is, nem egyeztethető össze az uniós joggal.
- 22 Az olasz állam, miután Olaszországgal szemben kötelezettségszegési eljárás (EU PILOT/5216/13/ENTR) indult, a 2014. október 30-i 161. sz. törvénnyel (különösen a 24. cikkel) eleget tett kötelezettségeinek, amely hitelesen értelmezte a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 2. cikke 1. bekezdésének a) pontját, amiből az következik, hogy a továbbiakban nem vitatható, hogy az építési beruházásra irányuló szerződés a fizetési késedelmekkel kapcsolatos közösségi eredetű szabályozás alkalmazási körébe tartozik.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal rámutat arra, hogy mivel a 161/14 törvény értelmezi a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet – decreto legislativo n. 192/2012 (192/2012. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 1. cikke 1. bekezdésének b) pontjával felváltott – 2. cikke 1. bekezdésének a) pontját, és mivel az említett törvény nem tartalmaz olyan pontos és kifejezett átmeneti szabályozást, amely a törvény hatályát kiterjesztené az értelmezés tárgyát képező, utóbbi törvény hatálybalépését megelőző szerződésekre, nem egyértelmű, hogy a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 2. cikke 1. bekezdésének a) pontja a 2013. január 1. előtt megkötött, építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésekre is alkalmazható-e (vagy az kizárólag a 192/2012. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet hatálybalépését, vagyis 2013. január 1-jét követően megkötött szerződésekre alkalmazható).
- 24 Mindezek alapján a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 2. cikke 1. bekezdése a) pontjának az uniós jog tiszteletben tartásával történő alkalmazása céljából elengedhetetlen annak megállapítása, hogy a kereskedelmi ügyletnek a 2000/35/EK irányelvben szereplő fogalma magában foglalja-e az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződést, annak köz- vagy magánjogi jellegétől függetlenül, konkrétan a 93/37/EGK irányelvben meghatározott, építési beruházásra irányuló szerződést.